Z českých mlýnů.

Humoresky KARLA TŮMY.

Naučil ho moresům.

"Aby vás holandr s vaším věčným karbanem! Jářku: což nedovedete Sylvestra už jinak světit?" ozval se stařičký pan otec Vobořil z nenadání ve dveřích rozmašírované šalandy.

"Sláva! Na zdar!" vítalo ho v odpověď asi desatero zysmolených hrdel a hned bylo po hře; všichni se zvedli od stolu a obklopili ho s plnými sklenicemi a džbánky; každý chtěl, aby si od něho zavdal.

Mělť starého papínka od srdce rádi. Byl sice už léta na vejmínku, ale proto ho přece jen každý tak ctil, jako by byl posud panem otcem na Záblatském mlýně. Nebylo však divu. Takový veský dědoušek jako soudeček, s věčným úsměvem dobráckého čtveráctví na kulaté tváři, který od rána do noci nevyndá dýmku z úst a v těch ústech nemá sice zubů, ale za to — zlato, totiž jazyk, na kterém je vždycky jenom to, co má na srdci, ať je komu vhod neb není:—takový dědoušek je věru k pomilování. Ano, vtělená pravočeská upřímnost a bodrost — to byl náš holohlavý Vobořil od jakživa a pro tuto vlastnost každý ho měl rád, leda až na pány ze zámku, s kterými býval pořád na štíru; ale i ti dali si od vtipného mlynáře leccos líbit, co by nikomu jinému na světě snad nebylo prošlo.

"Co ale máme, pantatínku, o Sylvestru celý ten boží večer dělat? Přece musíme dočkat ve zdraví Nového roku?" omlouval se stárek za ostatní.

"Tohle je mi zase řeč jako rozprávka!" starý Vobořil káravě na to; "kdyby se mne takhle optal němý potmě, nedivil bych se, ale vy, česká mlynářská chasa?..... K čemu pak vám dal pánbůh jazyk do huby zrovna pod patro, nad nímž máte mít mozek? Ne-li proto, aby semlel jako běhoun co je na koši pod čepicí? — Styďte se: taková mladá krev a neumí si to dlouhou chvíli jinak zahánět, nežli dárdou! Což pak neprovedl žádný z vás za celý svůj život ani jeden bloupý, neřku-li vydařený kousek?"

"Ah Bože!" zasmála se celá šalanda až do práška.

"Nu tak tedy, začněte jen někdo vyprávět a hned máte rozdělanou zábavu, že se vám nebude chtít na kutě!"

"A, prosím vás, začněte, pantatínku, Vy," vpadl mu honem šelma mládek do textu. — "Vy toho tolik víte a znáte to tak pěkně vypravovat, jako žádný druhý."

"Ano, ano!" škemrala ihned celá šalanda.

"Aby vás holander i s pilou" — vzpouzel se lapený papínek, — "já stará rachota, ja bych tu s vámi ještě ponocoval?!"

"Ale vždyť máme Sylvestra a — kdož ví, dá-li nám pánbůh dočkat se ve zdraví ještě napřesrok!" domlouval filuta mládek znova.

"To máte pravdu," přisvědčoval dojatý pan otec, "kdož ví, není-li to už poslední Sylvestr, o kterém ta svou trošku ještě melu"..... A již uveleboval se k všeobecné radosti na lavici u kamen, vytáhl pytlík s tabákem z kalmuku, cpal si a vzpomínal.

A jak se mu ty modravé obláčky z dýmky pěkně vinuly, tak mu přicházely na mysl ty milé vzpomínky z lepších mladých časův, "kdy v člověku ještě každá žilka hrála a jedna nebyla dobrá"..... Právě si byli tak všichni do kola usedli,— každý nač právě měl, — když pohodil staroušek vesele hlavou, jako by říci chtěl "už to mám!" Pak si ještě stlačil ukazováčkem tabák v dýmce a počal s povzdechem:

"Na mou plesnivou duši, teď teprv vidím, jaký jsem už zrezavělý oškrt; už jen se mnou do starého železa k Abrahamu! Pomyslete si, hoši, onot je tomu již zítra vrchovatých čtyřicet pět let!"

"A čemu, pane otče? Čemu?" vyzvídal jeden přes druhého.

"Inu, jak jsme ta nebožtíka hraběte Šornštejna přivítali a poctili!" —

Byl jsem tentokrát na třetí rok pachtýřem na tomto mlýně, který jako všecko — patřil milostivé vrchnosti. — Mladé pivo čep vyrážíl; — mně bylo pět a dvacet let, měl jsem už namluvenou bohatou nevěstu — ej, co mi záleželo na kom, a kdybych věděl, že mi hlavu utrhnou! Zkrátka a dobře: než vyšla polovice mého pachtu, měli mne na rámka už také v žaludku, že byli nejradši, když mne neviděli. Neboť jak jsem s kým z nich se setkal, už jsem se také s nimi sekal jako pravý sekerník a žádná pomoc, neboť ti lidé tehdá od poklasného až do hraběte myslili o sobě menti non, že je zrovna turecký pánbůh jejich streje a my ubozí podlaní jejich vrba, kterou mohou dřít bez nože, kdy, a jak se jim zlíbí. Chtěl si také se mnou zatáčet, ale to si přišli! Neboťť k správce, — snad se ještě pamatujete na toho starého praktikusa — mohl na mně oči nechat i s brejlemi, když jsem mu jednou u příležitosti na kanceláři pověděl svoje mínění, aby se darebáč nenamáhal a na mne hrůzu neponášel, já že se lekám teprv až třetí den, i ani to ne vždycky — a podle zásady: Čiň dobře a právě, neboj se císaře ani krále, že dám každému, což jeho jest, vrchnosti pacht a což jí dále přísluší, ostatně ale: já pán, ty pán, leda že jeden dělá z hnoje žito, druhý ze žita mouku a třetí zase z mouky hnůj." —

"Výborně! kapitálně! To jste mu dobře řekl."

"Ano, vám se dnes volá "výborně" — což je o to! Ale měli jste tenkrát správce vidět! Div ho šlak netrefil, a hned jako s keserem k hraběti s tím.

Tomu jsem ale právě chtěl. Neboť se všechno ve mně vařilo, když jsem tak vídal na vlastní oči, jak jeho hraběcí milost jede na koni, pojednou se u někoho zastaví, a jak ten chudák podle rozkazu smeká čepici, ohýbá hřbet a líbá hraběti šos u kabátu!"

"Není možno!"

"Inu jako že tu kláboším: šos si dával líbat, a to ne snad jen od čeledi, ale od sedláků, od fořtů a správců. Běda, kdo se k tomu neměl. Na toho zanevřel jako na pytláka. Počkej, tomuhle tě odnaučím! umínil jsem si, a neodnaučím li, aspoň tolik ti dokážu, že moje mlynářská chasa k těmhle otrockým moresům se nepoddá. Dával jsem naschvál dobrý pozor, brzo-li ho vítr přivěje ku mlýnu. A přivál co nevidět. Ještě ho vidím, jak zatáčel s koněm zrovna po velké míši novoroční k nám. Co mi Čerchmant nenapíská? Naberu honem hrst mouky, pomoučím práškovi nos i hubu, bradu i ruce, že vypadal jakoby z truhly vylezl a ženu ho: "Allou, běž a polib panu hraběti šos, ale jak náleží důkladně!"

To bylo něco pro kloučka!

Vyběhne, sejme čepici, skočí na hraběcí šos a — legrace byla hotova! Urozený šos jakoby ho mlejnicí prometl: celá práškova tvář na něm oblejsknuta!

To byl poprask. — Hrabě svolává všecky hromy a oprášuje se jak může. Teď jsem teprv vyšel na zápražíť. Dělám, jako bych nevěděl zbola nic, co se přihodilo; jakmile mi to ale pan hrabě s příslušnými "himmelsakrmenty" vysvětlil, — dopálím se, vlepím klukovi na oko pár pohlavků a počnu ho před hrabětem takhle peskovat:

"Ty ničemo vrtaná, což pak je to nějaký mrav, líbat lidem šosy? Který osel ti to namluvil, že to pan hrabě chce mít? To už nedělají ani otroci v Turcích. Smekni a pozdrav zdvořile, na tom dost: více žádný vzdělaný člověk nežádá. Teď ale skoč pro kartáč!" —

"I není potřebí," — zabručel pan hrabě, obrátil koně a ten tam.

Vřeckrát pak si nedal šosu líbat od nikoho, ani od mlynáře ani od kominíka. Naučil jsem ho moresům!"

Půjčka za oplátku.

"Hola, Ferda s Petříkem plavou k nám! Tohle budou veselé svátky!"

Ono sice nebývalo ve mlýně Podluhanském, pokud paměť lidská stačí, vůbec nikdy mrtvo, neboť od pana otce a stárka až do toho práška, každý se tu měl dobře a každý rozuměl špásu. Ale když ob čas zakolendrovali sem tito dva vykutálení krajánci, Ferda a Petřík, to bývalo teprv šprýmu a ňákého smíchu!

Pan otec, pravda, říkával, když je zhlédl, že už je zase čerti přinesli, ty lenochy" — ale nešlo prý mu to od srdce. Zlobil se vlastně na ně jen proto, že z nich při jejich šikovnosti mohlo být docela něco jiného; Ferda že mohl být už dávno na amerikáně stárkem a Petřík znamenitým sekerníkem.

Avšak dejte takovým fanfárům rozum! Jak si pár grošů vydělali, allou! už s nimi nebylo k obstání. Jeden se přichytil sklenice a karet, druhý karet, sklenice a luterie; i sázeli a hráli, až neměli dohromady hnedle zase ani vindry; potom zase dělali nějaký čas dobrotu. Všecko domlouvání pak jako když hrách na stěnu házíš.

"Nemůžeme za to, pane otče" — omlouval se Ferda, "už jsem si tak svou planetu přinesl na svět."

Petřík ale, nenapravitelný lutrista, těšíval se zase: "Eh, k čemu pak se tuze dřít. Však do mne přece jednou to terno trefí, a potom jsme skokem kabrňáky!"

Táhli spolu světem jako nerozluční bratři, poslední botu byli by spolu rozdělili, ale při tom si jeden druhého přece jen hrozně rád dobíral, a co chvíli nějakou povedenou taškařici kamarádu vyvésti, bylo jim nejmilejší pochoutkou.

Tak na příklad minulého jara Petřík Ferdovi s těmi chrousty.

Neměli právě zase co kousat. Nikde kusa poctivé práce, kdyby za ni dukát dal.

"Psí život!" zlobil se Ferda skoro do opravdy; "co začem?"

"Inu, víš co," napadlo Petříkovi, "praskne-li všechno, budem sbírat chrousty!"

"A dostat za litr krejcar, ne?" ušklíbl se Ferda.

"Šlaka krejcar. Tamhle sedlák Kvizda lomil včera rukama, co má na sadě chroustů, šesták prý by dal za litr, kdyby mu je kdo chtěl sbírat!"

Tohle Ferdou trhlo. "Šesták za litr? To je jiná! Dáme li se do toho, brzo-li pak jich nemáme deset litrů? Kamaráde, jdi tam a smluv to!"

A Petřík to smluvil. Každý dostal po pytlíku a začali sbírati. Ale vemte si tu líznou Petříkovu duši. Sotva měl nasbíraný jeden litr, už mu přišlo od té "havěti" nanic; odnesl sedlákovi chrousty, přinesl si šesták a natáhl se jak široký tak dlouhý na břicho na mez a ne a ne se hnout!

Ferda mohl z kůže vyletět. "No těš se lenochu; myslíš, že budu takový blázen a že se s tebou podělím? Mám li se dřít, budu se dřít pro sebe a pak se můžeš zas ty na mně dívat, jak budu pít."

"A dřel se, až se s něho slévalo. Za půl dne měl chroustů na půldruhé čtvrtce. Vítězoslavně se sebere a jde do statku.

"Tak pantáto, zde máte tu havěť. Budeme měřit."

"A nač?" diví se sedlák.

"Nu, abychom věděli, mnoho-li je jich litrů."

"I nenamáhejte se, já o ně nestojím!"

Do Ferdy jakoby hrom z čista jasna bacil.

"Ale vždyť jste přece s kamarádem ujednal, že dáte za litr chroustů šesták?"

"Ba právě. A to jsem mu také dal, víc ale už nepotřebuju!"

No tohle neměl Petřík darováno. Nalupat mu nebylo možno, ponášvadž by byl Ferdu přepral, avšak Ferda snědl chvála bohu už také něco vtipné kaše; jen počkejte, až se udá příležitost. A udála se dříve všeho nadání.

Přišli zase šťastně na práci a k několika grošům; následkem toho byli zase oba jak náležíť veselé mysli a Petřík doufal, že už Ferda dávno na ty chrousty zapomněl. Vždyť byl zase tím starým, bodrým kamarádem jako kdy jindy.

V neděli se vybrali oba pospolu jako dobří křesťané do městečka na kázání, t. j. abych nelhal: Ferda rovnou do hospody a Petřík rovnou do kollektury, neboť viděl v noci zase živá numera a byl jist, že udělá s neděle na Prahu to terno. Po chvíli byl zpátky v hostinci, přisedl k Ferdovi a při třetí sklenici pochlubil se, že má vsazeno na terno.

"Hrome," udeřil se Ferda do čela, "vždyť já bych měl také sázet!"

"Zdála se ti numera?"

"Zdála!"

"A jaká?" vyzvídal dychtivě Petřík.

"To ti nepovím, ty bys mi je ufknul. Jakživ jsem nesázel, ale tentokráte si vsadím!"

A skutečně se milý Ferda zvedl a šel k židovi kollektantu sázet; ale co? Vešed do krámu začal na žida:

"Před chvílí si tady můj kamarád vsadil terno; on mívá z pekla štěstí, já si musím také na ty jeho numera přisadit. Čert už vzal šesták, at' to praskne!"

Žid, znaje oba dva, nelenil a napsal Ferdovi na reškondu Petříkova čísla: 42, 9, 37, přeje mu mnoho štěstí a sobě pěknou diškreci z výhry.

Celou cestou k domovu zvědavý Petřík páčil z Ferdy numera, jaká byl vsadil, ale Ferda jako skála: nepověděl a nepověděl. Minulo pět dní, nadešel den tahu. Petřík byl jako na trní; nemohl se vyšroubovat z díla, teprv večer po práci chtěl si doběhnout do města k židovi pro zprávu. Mohlo býti asi půl páté odpoledne. Pracoval zrovna v holendru, když se tu otevrou dvéře a v nich objeví se Ferda celý rozkohoutěný, jen v tváři hoře, s cedulkou v ruce.

"Tak jestli pak by se člověk s tou prokletou lutrií nevztekl!" spustí: "Celý boží rok nevsadím, a když konečně jednou své štěstí zkusím, tu máš, dobere si ona člověka tak, že prohrá o oko terno!"

Petřík vyskočil jako by ho štídlem píchl. "Ty už máš numera?"

"Poslal jsem si naschvál pro ně práška! Tak se jen na tu smůlu podívej; mám vsazeno: 42, 10, 37, a ono vyšlo: 42, 9, 37"....

"Co, cože?!" vykřikl Petřík a už měl cedulku v ruce, div že ji nepřetrhl vejpůl, jak ji Ferdovi vytrhl. Kouká do ní, omakává si čelo, sahá třesoucí se rukou do vesty, vytáhne z ní reškondu a "Hurrá!" zavejskne.

"Ferdo, já mám terno! Terno! Terno!"

Počal se točit s "reškondou" v ruce po podlaze jako blázen. Popadl se za hlavu, protíral si oči — "ne, na mou duši, já mám terno!"

"To dáš ale bene, jařku!" domlouvá mu Ferda.

"No bodejť' nedal! To se musí opít celý mlejn až do poslední čelisti! Ferdo, to budou časy!"

Za pět minut věděla o tom celá ves, že Petřík udělal terno a děvčata na vdavky za ním pokřikovala vesele přes ploty, když uháněl jako s keserem do městečka vyzvednout si výhru, až se mu ta šťastná hlava třepala. Nuže a teď si pomyslete to divadlo, když chudák doběhne k židovi a tu zví, že— se všech těch čísel — nevyšlo ani jediné, zkrátka, že si z něho udělal někdo jednoduše pořádný dobrý den!

To byla Ferdova oplátka za ty chrousty!

Rozumí se, že teď co neviděť dojde řada na Ferdu.

Těžké dýchání při astmatických nemocech jest velmi nepříjemným. Užívejme Dr. Augusta Königaham. burské prsní thé, tak horké, jak možno, které dýchání usnadní.

Adresář

společ. Česko Slovanské Dělnické Podpor Jednoty pro severozápadní státy: Minnesota, Iowa, Wisconsin, Nebraska a obě Dakoty.

Hlavní Jednota v Montgomery, Minn.
Odbývá své schůze každou čtvrtou sobotu v měsíci v síni F. V. Staňka o 8 hodině večer. Velkopředseda, Vojtěch J. Factor. — Velkotajemník, Fr. Miza. — Velkodčetník, Jos. E. Sokol. — Velkopokladník, Jos. Maroška.

Číslo I. v Montgomery, Minn.
odbývá své schůze každou čtvrtou neděli v měs. Předseda: Fr. K. Staněk. — Tajemník: Fr. Miza. — Účetník: Jos. E. Sokol. — Pokladník: Fr. Peza.

Číslo III. v St. Paul, Minn.
odbývá své schůze každou třetí středu v měsíci. Předseda: Jan Bednář; tajemník F. J. Pavlečka 557 Canton St.; účetník Frank Bělka 304 Colborn st., St. Paul, Minn.

Číslo IV. v Minneapolis
odbývá své schůze každou čtvrtou neděli v měsíci v síni č. 34 Washington Hall, Washington Ave. S. Předseda Petr Straka, tajemník Fr Jindra 647 Ontario st. S. E.; účetník Fr. Selek 252—15 ave. S. Minneapolis, Minn.

Číslo V. v Nové Praze, Minn.
odbývá své schůze každou čtvrtou neděli v měsíci. Předseda Vojta Chalupský, tajemník F. J. Novotný, účetník Jan Jelínek, pokladník Jakub Svoboda. New Prague Minn.

Čís. VI. v Hayward, Minn.
odbývá své schůze první neděli v měsíci. Předseda Karel Funfar, dozorce Václav Vaněk, taj. Vojtěch Pacovský, Glenville, Minn. — Účetník Josef Plevka, pokladník Josef Funfar.

Nová Třeboň, č. VII. v Minn.
odbývá své schůze každou 4. neděli v měsíci. Předseda Jan Nosek, tajemník Jan Jindra, Kilkeney, LeSueur Co., Minn., účetník Mat. Turek, pokladník Tomáš Turek.

Číslo VIII. Rovnost Owatona, Minn.
odbývá své schůze každou první neděli v měsíci v síni Č.S.P.S. Předseda Karel Šusták, tajemník Vincenc Martínek, Owatona, Minn; účetník Frank Kašpar.

I. Českoslov. spol. v Denver, Colo.,
odbývá schůze každou druhou a čtvrtou středu v měsíci v místnosti p. R. Steinke. 1549 Larimer St. Předseda F. A. Shauer 1446 S. 7th St., záp. tajemník Fritz Levý 429—19th ave., účetník J. L. Přibyl 255 N. Washington Globeville, Colo.— Knihovník Ant. Kotrč, 2733 Market St., Denver, Colo.

KUPTE SI
PŘEPLAVNÍ LÍSTKY
DO ANEBO Z ČECH
za nejlevnější ceny od
J. J. Havelky
vrchního přeplavního jednatele.
Kancelář otevřena v neděli od 8. do 11 h. ráno.
Adresa poštovní J. J. Havelka,
144 E. Van Buren st.
Chicago, Ills.
Lake Shore & Michigan Southern, R. R Depot. Room 34.

Navštívíte Omahu?
Jest-li ano, neopomeňte zastaviti se v prostřed Prahy u starého známého
J. Ondráčka,
1332 již. 13. ul.
který má pro vás vždy nejlepší Omažský ágr, importované kořalky i vína všeho druhu, jakož i dobré doutníky.
Moje importovaná gránská jest jediná toho druhu ve městě
Zastavte se u mně a přesvědčte se hned.

Frank E. Bliss, prodavač.....
Joseph Bliss, prod. ovcí a gen. mng.
John H. Bliss, prodavač dob. vepř.
Kterýkoliv z nich pracuje v zájmu svých zákazníků.
JOSEPH BLISS,
komisionář se živým dobytkem,
číslo 316 Exchange Bldg.
SOUTH OMAHA — NEB.
Všemožná péče věnuje se všem zásilkám i majitelům. Přízeň Vaše jest ustavě žádána
Tržní ceny na požádání.
Nezapomeňte číslo 316 Exchange Building, South Omaha, Neb.